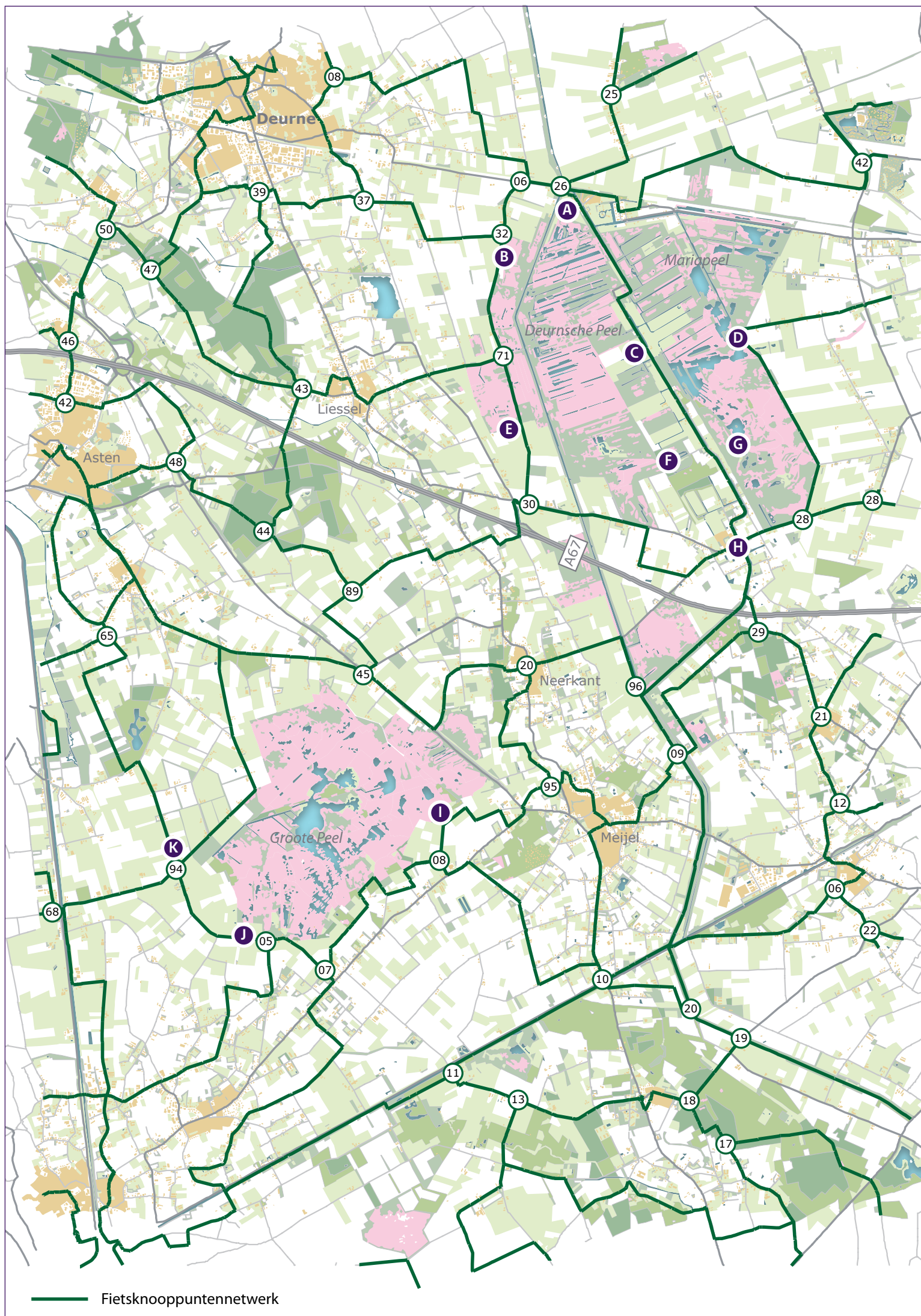
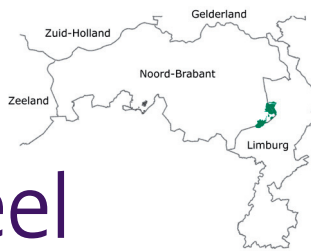

Peeltroeven

Turf, oorlog en hoogveen in de Peel

A Griendtsveen

Wandeltip (3,2 km) via knooppunten: 17-11-12-18-17.
Tevens gele (1 km), rode (2 km) en blauwe (3,5 km) route.

B Siberië

Wandeltip (6,3 km) via knooppunten: 10-11-12-13-14-10.

C Koningshoeven

Fietstip (18,6 km) via knooppunten: 26-27-30-71-32-6-26.

D Zwarte Plak

Wandeltip (11 km) via knooppunten: 1-2-4-41-20-1.

E Liesselse Kuilen

Wandeltip (9 km) via knooppunten: 41-42-16-13-14-15-40-41.

F Soemeer

Wandeltip (4,1 km) via knooppunten: 57-58-59-87-58-57.
Tevens gele (4,2 km) route.

G Biologisch Station

Wandeltip (4,1 km) via knooppunten: 50-51-54-53-50.
Tevens rode (3,3 km) en groene (3 km) route.

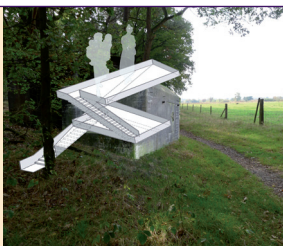
H Helenaveen

Wandeltip (3,1 km) via knooppunten: 84-89-88-83-84.
Tevens blauwe (6 km) route.

I Vossenber

Wandeltip (5,2 km) via knooppunten: 34-62-60-23-34.

J Buitencentrum de Pelen

Wandeltip (4,8 km) via knooppunten: 82-86-55-75-86-82.
Tevens gele (2 km, rolstoelpad), rode (3 km) en blauwe (6 km) route.

K De Moost

Wandeltip (10,6 km) via knooppunten: 11-41-38-40-15-14-11.

Peeltroeven; werk in uitvoering!

Hoe kun je De Peel echt beleven? Door een bezoek aan de Peeltroeven. Op diverse locaties in en rond de Deurnsche Peel, Maria-peel en De Groote Peel worden Peeltroeven gerealiseerd. De Peeltroeven zijn belangrijke en mooie plekken van de Peel. Elke troef is speciaal en heeft een verhaal. Samen vertellen de troeven de geschiedenis van De Peel. Met als rode draad; turf, oorlog en hoogveen.

De Peeltroeven zijn een 'werk in uitvoering', de komende tijd worden alle locaties voorzien van informatie en inrichting. De troeven zijn straks herkenbaar door 'beeldmerken' die op alle locaties ter herkenning worden geplaatst.

Griendtsveen

Vroeger, in de tijd dat de turfstekers actief waren, stond hier spoorwegstation De Halte. Het ‘zwarte goud’ (turf en turfstrooisel) werd per spoor Europa ingestuurd. Nabij De Halte ligt het Defensiekanaal, onderdeel van de Peel-Raamstelling, een blijvende herinnering aan de periode 1940-1945. Het kanaal werd in 1939 vanuit Griendtsveen gegraven. Hier zie je ook nog de kazematten (geschutselders). Griendtsveen ontstond als uitvloeisel van de bedrijfsactiviteiten van de gebroeders van de Griendt die in 1885 de exploitatie van twee turfstrooieselfabrieken startten. Wie nu het schilderachtige dorpje Griendtsveen bezoekt, proeft nog de sfeer van toen. Ophaalbruggetjes, kanaaltjes, de Villa en apostelwoningen houden de herinnering levend. In de toekomst wil men nieuwe hoogveengroei tot stand brengen.

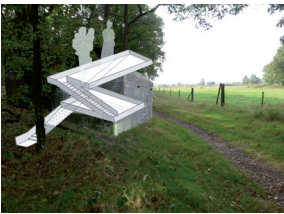
Om de Peelsfeer op deze plek te beleven, is het idee bij deze Peeltroef een vlonder in het ven aan te leggen en een kunstobject over vervoer van turf te realiseren.

Siberië

Siberië kenmerkt zich als een stukje ongerepte Peel. In de tijd dat hier turf gewonnen werd, was er grote rivaliteit tussen de Maatschappij Helenaveen van Van de Griendt, en het Gemeentelijk Veenbedrijf Deurne. Van de Griendt weigerde zijn eigen kanaal, de Helenavaart, in gebruik te geven en dwong de gemeente daar-door zelf een nieuw kanaal te graven. Zo ontston-den er twee kanalen parallel aan elkaar. Het Kanaal van Deurne was bedoeld als afwatering van het veengebied en transport van de afgegra-ven turf. De turfvaartjes (wijken) in de Deurnsche Peel werden hierop aangesloten. Toen de turf-ontginning afliep, ontwikkelde zich de landbouw. Nu vind je er nog de boerderijen uit de 50-er jaren. Deze Peeltroef wordt in de toekomst een belangrijke toegang tot De Peel met een kunstobject.

Helenaveen

Helenaveen is ontstaan als veenontginnings-derzetting. Jan van de Griendt stichtte in 1853 de Maatschappij Helenaveen, genoemd naar zijn vrouw Helena. Via de met de hand gegraven Helenavaart, werd de turf afgevoerd naar het station Helenaveen (De Halte). Helenaveen kende zelfs een drijvende turfstrooieselfabriek! Op de Peelgrond groeiden de tabaksplanten goed. Vanaf 1870 werd niet alleen aan turf, maar ook aan tabak geld verdiend. De tabakscultuur kwam na 15 jaar ten einde vanwege de concurrentie van goedkope tabak uit Indië. Wie vandaag Helenaveen bezoekt, treft er nog een oude turfstrooieselfabriek en de tijdens de veenontginning ontstane karakteristieke vaarten en wijken. De tabaksdrogerijen zijn nog te vinden aan de Geldersestraat. In het centrum vindt men een turfspoor, er staat een monument ter herin-nering aan de Tweede Wereldoorlog en naast de protestante kerk staat een kazemat. Om deze Peeltroef te vervolmaken staat voor de toekomst een informatiebord op het plein gepland.

Inspiratiebeelden voor de Peeltroeven

Zwarte Plak

Op deze plaats in De Peel lag vroeger een hoog-veenpakket van wel 5 tot 6 meter dik! Nu wil men het hoogveen weer terugbrengen in dit gebied. Daarvoor is het verhogen van de waterstand noodzakelijk. Bovendien moet de hoogte van de waterstand jaarrond ongeveer gelijk blijven. Daardoor tref je in deze omgeving het enigszins trieste beeld van waterplassen met afstervende berken aan.

Het gehucht De Zwarte Plak was tijdens de Tweede Wereldoorlog een belangrijke uitvalsba-sis voor de verzetsbeweging. Geallieerde piloten en onderduikers werden er opgevangen. Er was een schuilkelder uitgegraven in een heiheuvel en in een, in het weiland ingegraven, melkbus werden pistolen bewaard. De Zwarte Plak is nu weer natuurgebied en als herinnering aan de Tweede Wereldoorlog is het Defensiekanaal nog zichtbaar. Het Defensiekanaal werd in de dertiger jaren gegraven als verdedigingslinie tegen een Duitse aanval.

De uitvoering van de werkzaamheden in dit gebied is volledig gericht op herstel van de hoogveengroei. Om meer zicht op de waterplas te creëren is het idee hier een nieuwe knuppel-brug aan te leggen. Het plaatsen van een bankje draagt ook weer bij aan het vervolmaken van de beleving van deze Peeltroef.

Koningshoeven

De Helenavaart is het decor voor een aantal monumentale boerderijen, de zogenaamde Koningshoeven. Tussen 1908 en 1920 werden er negen grote hoeves gebouwd, aangelegd door de Maatschappij Helenaveen. De Maatschappij was oorspronkelijk opgericht voor de ontginning en vervening van de Deurnesche Peel. Na het afgraven van de turf ontstond hier rond 1900 ontgonnen landbouwgrond. Aanvankelijk werd er veel tabak geteeld. Na de tweede Wereldoorlog ontwikkelde de volle grond tuin-bouw en de veeteelt hier zich zeer sterk. Weer later verschenen er vele glastuinbouwkassen in het landschap.

De Koningshoeven kwamen tot stand met steun van het in 1889 opgerichte Koning Willem III-fonds, dat tot doel had, hulp te bieden aan mensen in arme gebieden. Naar aanleiding van die koninklijke steun kregen de hoeves konink-lijke namen.

In de tachtiger jaren van de twintigste eeuw besloot het Rijk dat met name het z.g. Middengebied (tussen Helenaveen en Griendtsveen) terug gegeven zou moeten worden aan de natuur . Daarvoor moesten alle tuinbouw-kassen verdwijnen en ook de rundveebedrijven hadden geen toekomst meer. De Koningshoeven hebben een nieuwe bestemming gekregen: een ambachtelijke ijsmakerij in Hoeve Willem III, een bed&breakfast in de Oranjehoeve, een ontwerp-interieurbureau in de Wilhelminahoeve en een groepsaccommodatie in de Willem de Zwijgerhoeve.

Om de Peelbeleving een extra accent te geven is het plan bij deze Peeltroef een uitkijkplateau te maken met een bankje en een kunstobject over de architectuur van de Koningshoeven.

Soemeer

Soemeer ligt midden in het voormalig hoogveen-gebied. Vroeger werd op deze plek turf gewon-nen. Nu is het een prachtig natuurgebied dat vrij toegankelijk is voor bezoekers. Voor de toekomst bestaat het idee op deze Peeltroef locatie een belevingsroute te realiseren, een route van Helenaveen richting de Karpervijver. De bezoeker kan op dit traject op diverse locaties elementen ontdekken die met de geschiedenis van het turfsteken te maken hebben. Ook bestaat het idee op deze Peeltroef een Peelbankje en kunst-object over turfwinning te realiseren.

Biologisch Station

Het Biologisch Station was vroeger een ontginningsschuur van de Maatschappij Mariaveen, nu eigendom van Staatsbosbeheer en vertrekpunt van mooie wandelingen door de Mariapeel. De oude schaapskooi van vroeger is nog te zien. De Mariapeel is onderdeel van het voormalig hoog-veengebied. Het veen had hier vroeger een dikte van 6 tot 8 meter. Hoogveen bestaat uit een pakket van op elkaar gepakte, onverteerbare dode plantenresten en voornamelijk veenmos. Dit plantje leeft van regen-water en kan veel vocht vasthouden. Veenmos sterft aan de onderkant af maar groeit aan de bovenkant gewoon door. De natte bovenkant sluit de afgestorven delen eronder af van lucht, zodat er veen gevormd wordt, laag op laag op laag. Het ligt in de bedoeling bij deze Peeltroef een Peelbankje en uitkijkplateau te plaatsen. Voor de toekomst zijn er plannen om op deze locatie de veen-mosgroei zichtbaar te maken.

Liesselse Kuilen

Een boerenkuil is een overblijfsel van kleinschalige turfwinning. Deze kuilen of turfwinningsputten komen vooral voor aan de randen van de vroegere hoogveengebieden. De ronde of onregelmatig gevormde gaten zijn vaak maar enkele tot hooguit tientallen meters groot. Na het afgraven van de turf, stonden de kuilen al snel weer vol water. Op deze waterkuilen vormden zich veenmosdeksels. Daardoor was en is het betreden van het boerenkui-lencomplex niet zonder gevaar. Deze Peeltroef bevindt zich zodoende in een afgesloten gebied. Een nieuw te plaatsen Peelbankje aan de rand van de troef kan bijdragen aan de Peelbeleving. Ook zijn er plannen voor een uitkijktoren zodat de bijzondere kuilen van afstand goed kunnen worden bekeken.

Vossenberg

De Vossenberg is onderdeel van de Peel-Raamstelling, die in 1939 werd aangelegd als verdedigingslinie i.v.m. oorlogsdreiging vanuit Duitsland. De linie liep van Grave aan de Maas via De Rips, Griendtsveen, Helenaveen, Meijel en Nederweert tot aan de Belgische grens. Op de Vossenberg liggen zeven kazematten. De verdedigingswerken op dit complex zijn redelijk goed bewaard gebleven en nu nog te bekijken. Het complex toont een stukje militaire geschiedenis en is nu Rijksmonument. De kazematten zijn gelegen aan de rand van de Groote Peel en rondom treft de bezoeker landbouwgebied.

Het idee is in de toekomst een uitkijk te realiseren op één van de kazemat-ten. Ook kan een te plaatsen bankje en een beeld over de Peel-Raamstelling de Peelbeleving op deze troef versterken.

Buitencentrum De Pelen

Het Buitencentrum de Pelen in Ospel is de toegangspoort tot het Nationaal Park De Groote Peel. Of je nu een wandelroute zoekt, je eigen wandeling wilt uitstippelen, een excursie wilt boeken, een speurtocht voor een kinder-feestje of informatie zoekt over het gebied, het kan allemaal in het Buitencentrum De Pelen. De twee kilometer gele wandelroute rondom het Meerbaansblaak is geschikt voor rolstoelen en scootmobiels. Een deel van het gebied is toegankelijk gemaakt door de aanleg van knup-pelbruggen. Wandelend over deze bruggen ligt het veenmos, de belangrij-ste plant van het hoogveen, aan uw voeten. In voorjaar en zomer zijn de blauwborst en de roodborsttapuit te spotten. Weids, nat en stil, dat zijn de te beleven elementen. Tijdens een wandeling door het gebied zijn op veel plaatsen de sporen van de turfwinning nog te zien: bijvoorbeeld de turfputten en turfvaartjes. De kans is groot dat u wandelt over een peelbaan. Daar stond vroeger de turf te drogen en werd er over vervoerd naar de bewoonde wereld. Bij het startpunt van de wandelroutes staat een monument voor in de 2e Wereldoorlog omgekomen vliegtuigbemanningen.

De Moost

Deze Peeltroef heeft een interessante cultuurhistorische geschiedenis, maar daarvan is nu niet veel meer terug te zien. Bijvoorbeeld de veenkolonie Moost en de het kantoor van de Maatschappij Griendtsveen en de turf-strooieselfabriek aan de Weerterbaan. De Jan Smitslaan was vroeger het Peelkanaal. Er zijn plannen om deze Peeltroef aantrekkelijk te maken voor bezoekers via een te ontwikkelen cultuurhistorische wandelroute.